

[Justitsministeren]

Justitsministeriet ser sig på denne baggrund ikke i stand til at tage stilling til teoretiske spørgsmål om, hvorledes lydighedsnægtelse ville blive bedømt i hypotetiske situationer som beskrevet i det stillede spørgsmål.

Spm. nr. 213 Til *justitsministeren* (9/11 81) af:**Wilhjelm (VS):**

»Vil ministeren redegøre for, hvilken af stavreglementets fire betingelser for brug af staven politiledelsen anså for opfyldt under rydningen af gummifabrikken på Nørrebro, og hvordan en politimand ville have været stillet, hvis han havde nægtet at bruge stav under påberøelse af, at reglementets betingelser ikke var opfyldt?«

Begrundelse

Jeg har gentagne gange offentligt udtalt, at stavreglementet (rigspoliti chefens kundgørelse II, nr. 37, af 28. oktober 1970) er en af de mange retningslinier for politiets arbejde, som ved gennemlæsning forekommer velgennemtænkt og rimelig. Men jeg har til gengæld meget svært ved at se, at det efterleves i praksis.

Der er, så vidt jeg ved, ikke noget specielt ved brugen af stavene netop i forbindelse med rydningen af gummifabrikken. I de seneste år har der været givet ordre til at trække stavene ved mange tilsvarende lejligheder. Gummifabrikken er således kun nævnt for at have et konkret og ikke for fjernt udgangspunkt for besvarelsen.

Sådan som jeg læser reglementet, kan brugen af stavene under rydningen i almindelighed ikke være begrundet i punkt 1-3. Enkeltepisoder under rydningen kan principielt være begrundet i punkt 1 eller 3, uden at jeg har kendskab til sådanne, men ikke rydningen i almindelighed.

Tilbage er punkt 4, som omhandler fremtvingelse af lydighed over for en given befaling. Men her er det en klar forudsætning, at øjeblikkelig efterkommelse er en nødvendighed; og at dette ikke bare er tænkt som en sproglig legitimering af stavens brug i forbindelse med enhver befaling, som ellers ikke bliver adlydt, forekommer mig at være ganske klart, når der derefter står: »I øvrigt må

staven ikke benyttes til fremtvingelse af lydighed over for en befaling.«

At en befaling ikke adlydes, er altså ikke tilstrækkelig grund til at bruge staven. Det skal dreje sig om en befaling, hvis øjeblikkelige efterkommelse er en nødvendighed.

Fortolkningen af, hvad der er en nødvendighed, bliver således afgørende. Ud fra hele kundgørelsens indhold kan jeg kun opfatte det sådan, at der er tænkt på situationer, hvor der kan opstå fare, hvis befalingen ikke efterkommes. I hvert fald har jeg meget vanskeligt ved at se, at rydningen af gummifabrikken kan kaldes en øjeblikkelig nødvendighed, uden at man totalt udhuler betydningen af disse ord og dermed reelt afskaffer den kategori af befalinger, som også omtales, og som ikke må gennemtvinges ved stavens hjælp.

Det er ud fra denne fortolkning, at jeg har bedømt stavreglementet som vel gennemtænkt og rimeligt. En stadig mere vidtgående fortolkning af begrebet øjeblikkelig nødvendighed er måske en medvirkende årsag til den optrapning af politiets metoder, som jeg synes har fundet sted, men som ministeren benægter.

Da det ikke kan udelukkes, at en politimand kan læse stavreglementet på samme måde som jeg, må det være af interesse at få at vide, hvordan han er stillet, hvis han nægter at overtræde reglementet, som han opfatter det.

Besvarelse (23/11 81):**Justitsministeren** (Ole Espersen):

Politidirektøren i København har oplyst, at der på baggrund af henvendelser til politiet for tiden foretages en nærmere undersøgelse af omstændighederne i forbindelse med brugen af stave under den i spørgsmålet nævnte politiaktion. Undersøgelsen er endnu ikke afsluttet, og justitsministeriet finder det på denne baggrund rettest ikke på nuværende tidspunkt nærmere at kommentere sagen.

Spm. nr. 214 Til *arbejdsministeren* (9/11 81) af:**Tyroll (VS):**

»Hvilke foranstaltninger vil ministeren søge iværksat for at sikre, at der ikke frem-